

DEGENERATIIVINEN MYELOPATIA (DM)

Etenevä selkäytimen rappeutuma, jota tavataan eniten suurilla koiraroduilla. Taudin aiheuttaja on tuntematon (geenivirhe). On todettu useilla roduilla.

Oireet johtuvat rintarangan alueella alkavasta demyelinaatosta, eli hermoja ympäröivän ja eristävän myeliinin vähenemisestä. Myös hermokudos rappeutuu, jolloin tiedonkulku raajoihin häiriintyy.

Oireet voivat kehittyä 5 ikävuoden jälkeen (tyypillisesti kuitenkin myöhemmällä iällä) ja alkavat takajalkojen etenevänä liikehäiriönä, takajalkojen heikkoutena ja lihaskatona. Takajalkojen asentoreaktiot hidastuvat ja tauti johtaa etenevään halvaantumiseen. Lisäksi voi olla virtsan- ja ulosteenkarkailua. Oireiden edetessä siirtyvät oireet myös etujalkoihin. Tautia ei voida parantaa.

Tautiin ei liity yleensä kipuoireita. Oireita voidaan lievittää alkuvaiheessa mm. lääkehoidolla ja fysioterapialla, mutta ennuste pidemmän päälle on huono. Koira voi olla testattu geenitestillä sairastumisriskin omaavaksi, muttei oireile välttämättä koko elämänsä aikana ollenkaan.

DM on resessiivisesti eli väistävasti periytyvä, eli taudin todennäköiseen puhkeamiseen tarvitaan kaksi kopiota mutaatiogeenistä, yksi kummaltakin vanhemmalta. DM voidaan testata geenitestillä. Geenitestin tulosten tulkinta:

- Terve, clear (N/N):
tällöin koiralla on kaksi normaalia geenikopiota. On erittäin epätodennäköistä, että koira sairastuu DM:aan. N/N koira voi jättää jälkeläisilleen vain normaalin geenin "N", joten on todella epätodennäköistä, että sen jälkeläiset sairastuisivat koskaan degeneratiiviseen myelopatiaan.
- Kantaja, carrier (A/N):
koiralla on yksi mutaatiogeenin kopio ja yksi normaalin geenin kopio. On epätodennäköistä, että kantajaksi testattu koira sairastuu DM:aan. Kantaja voi jättää jälkeläisilleen joko normaalin geenin "N" tai mutaatiogeenin "A".
- Sairastumisriski, at risk (A/A):
koiralla on kaksi kopiota mutaatiogeenistä "A". Tutkimus on osoittanut, että suurimmalla osalla sairastuneista koirista on ollut geenitestitulokset A/A. Sairastumisriskin omaava koira voi jättää jälkeläisilleen vain kopion mutaatiogeenistä "A".

Kahta DM kantajaa ei suositella yhdistettäväksi ja DM sairasta tulisi käyttää vain DM terveen kanssa.

- A/N x A/N = pennuista terveitä (25%), kantajia (50%) ja sairastumisriskin omaavia (25%)
- A/N x A/A = pennuista kantajia (50%) ja riskin omaavia (50%)
- A/A x A/A = kaikki pennut sairastumisriskin omaavia

Suosittelut yhdistelmät:

- N/N x N/N = kaikki pennut pääsääntöisesti DM terveitä
- N/N x A/N = pennuissa vapaita (50%) ja kantajia (50%)
- N/N x A/A = kaikki pennut kantajia (yhdistelmää vältettävä, jos mahdollista)

Tsekinpaimenkoiria on aloitettu geenitestaamaan DM:n osalta niin Suomessa kuin rodun kotimaassakin. DM sairastumisriskin omaavia koiria on löydetty rodusta.

Jalostustoimikunta suosittelee, että jalostukseen käytettävät koirat testattaisiin DM:n varalta. Jalostuskoiria valittaessa, suositeltavinta olisi valita (mahdollisimman) terveitä koiria, jos mahdollista.

Suomen tutkitut koirat 1.1.2018, tutkittu kaikista tsekinpaimenkoirista 41%:

- A/A – 7 kpl – 8 % → sairastumisriski
- A/N – 41 kpl – 45 % → kantaja
- N/N – 44 kpl – 48 % → terve

Lähteet: tsekinpaimenkoirien pevisa, <http://sennenkoirat.net/site/dm-geenitesti>, ”Koiran nivelvaivat ja niiden hoitaminen” Sanna Karppinen, ”Koiran sairaudet” Birgitta Wikström ja Josefine Oberg, ”Eläinten lääkintä ja hoito” Heikki Sirkkola ja Susanna Tauriainen.